



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

בפניי : כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אלה מירז

התובעת : אלמונית
ע"י ב"כ עו"ד טליה שקולניק קרייר

נ ג ד

הנתבע : אלמוני
ע"י ב"כ עו"ד ליאורה אוחנה ואח'

פסק דין

1. התובעת הגישה תביעה לחיוב הנתבע בסכומים כספיים מתוקף הסכמים שנחתמו בין הצדדים, בסכום כולל של 680,000 ₪. לטענתה הנתבע התנער מחיוביו אלה ויש לחייבו לעשות כן. הצדדים נישאו בשנת 2010 והורים לשני ילדים. גירושי הצדדים נערכו ביום 28.8.2018. ההליך דנן הוא האחרון מבין שלל הליכים הדדיים שיזמו הצדדים בבית משפט זה, ובבית הדין הרבני.
2. נעמוד בתמצית על הרקע העובדתי הרלוונטי לענייננו :
הצדדים נישאו ביום 31.5.2010 וביום נישואיהם חתמו על הסכם ממון, שאושר כדין בבית משפט זה ביום 19.7.11 (להלן – "הסכם הממון").
3. על רקע בניית בית המגורים של הנתבע בישוב [הכפרי], הוריה של התובעת מסרו לצדדים סך של כ - 400,000 ₪ (כטענת התובעת). על רקע מתן הכספים ובניית הבית [בישוב הכפרי], ביום 28.7.13 חתמו הצדדים על תוספת להסכם הממון (להלן – "התוספת"). על פי התוספת, במקרה של פרידת הצדדים בהתאם לנקוב בהסכם הממון, הנתבע ישיב לידי התובעת את הסכום האמור, כשהוא משוער. במידה ולא יעשה כן, יחויב לשלם לתובעת סך של 100,000 ₪ נוספים. אין מחלוקת שהתוספת לא אושרה על ידי בית המשפט לענייני משפחה.
4. בשנת 2015, על רקע הסכסוך בין הצדדים, הגישה התובעת נגד הנתבע תביעה למתן סעד הצהרתי שקובע שנתונות לה מחצית מהזכויות בבית המגורים של הנתבע ב[ישוב הכפרי]. לאחר בירור התביעה ושמיעת הוכחות, נדחתה התביעה ביום 10.5.18.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

5. בין לבין הגיש הנתבע לבית הדין הרבני תביעת גירושין. אין מחלוקת שהתובעת עזבה את בית המגורים ביום 1.7.2018, ושבויום 28.8.2018 התקיים סידור הגט.

הסכם הממון

6. הסכם הממון נערך על ידי עו"ד פלוני (להלן – "עורך הדין"), נחתם ביום הנישואין 31.5.2010 כאמור, ואושר כדין ביום 19.7.2011. במעמד אישור ההסכם, הצדדים תיקנו מספר סעיפים בהסכם, והוסיפו מספר הוראות. ניכר שהצדדים אימצו במסגרת ההסכם משטר של הפרדה רכושית, וכל צד שמר על הזכויות הרשומות על שמו מכל מין וסוג. בגוף ההסכם נערכו שני נספחים, וכל אחד מהם מונה את רכושו הפרטי של כל צד.

7. ראויה לציון ההוראה בסעיף 14 להסכם לפיה "אם יפסק הקשר בין הצדדים, בכל צורה שהיא, כמפורט להלן, תעזוב האישה את הדירה תוך 30 יום והגבר ישאר בדירה [...] כמו כן, הבעל ידאג לתשלום עלות שכ"ד חודשי סביר ומקובל עבור האישה למשך 3 חודשים".

8. כמו כן, בלשון ההסכם גופו אין התייחסות לכספים שהעניקו הוריה של התובעת לנתבע, הם הכספים מושא התוספת להסכם. יחד עם זאת, במעמד אישור ההסכם, הוסיפו הצדדים להסכם את סעיף 9א, שהוכתב לפרוטוקול, בזו הלשון:

"הצדדים מסכימים שכל סכום שיתקבל מצד מי מהוריהם לצורך בניית הבית שהם בונים בישוב [הכפרי] – ינתן כהלואה. הצדדים יקבעו את תנאי החזר ההלוואה בעת קבלת סכומי הכסף מההורים".

התוספת להסכם

9. התוספת נערכה אף היא ע"י עורך הדין ונחתמה ביום 28.7.2013, שנתיים לאחר אישור הסכם הממון. התוספת נפתחת בהצהרה ש"הואיל" והצדדים חתמו על הסכם הממון; "והואיל ובינתיים חלו שינויים הצריכים עדכון של ההסכם". הצדדים מוסיפים עוד ש"מסכימים לשנות ולעדכן את הסעיפים בהסכם, כפי שיפורט להלן".

10. לשון התוספת, מכוונת אל הוראות נספח ב' להסכם הממון – הוא הנספח בו פורט רכושה הפרטי של התובעת.

וכך לשון סעיף 3 לתוספת, וכותרתו:

"לעניין נספח ב' להסכם – כספים ונכסים שבבעלות האישה:



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

לאור העובדה שהאישה, באמצעות קרוביה, העבירה סך של 400,000 ₪, יהיה על הגבר להשיב סכום זה, משוערך, לאשה. כל זאת, רק במקרה של פרידה בין הצדדים כמפורט בסעיפים [...]. להסכם העיקרי – כל זאת תוך 6 חודשים מעת הפרידה."

הצדדים הוסיפו בסעיף 4 לתוספת:

"אם לא יעמוד הגבר בהוראה זו, תושט עליו סנקציה בסך 100,000 ₪."

טענות התובעת

11. התוספת להסכם הממון נחתמה על מנת להבטיח השבת סכום של 400,000 ₪ - סכום שקיבלה מהוריה, ואותו העבירה לנתבע. הצדדים חתמו על התוספת בפני עורך הדין.

12. הבית [הכפרי], מושא הסכום האמור (להלן – "הבית"), נרשם על שמו של הנתבע בלבד על אף שהתובעת חתומה כלווה על המשכנתא שהנתבע נטל.

13. בשנת 2015 הגישה התובעת תביעה לסעד המצהיר על בעלותה על מחצית הזכויות בבית, והתביעה נדחתה ביום 10.5.2018. לטענתה, בית המשפט קבע בפסק דינו שהכספים מושא הבית "הינם כספי הלוואה וכי על צחי להשיב לי ההלוואה בסך 400,000 ₪ המשוערך כיום לסכום גבוה יותר, בסך של 565,000 ₪, כעולה מאישור רואה החשבון". לדבריה, הוריה הם שהלוו את הסכום האמור, והם הסמיכו אותה לקבל את הכספים במלואם בשמם. כך או כך, על פי התוספת על הנתבע לשלם את הסכום האמור לידיה ולא להוריה.

14. התובעת מוסיפה, שחרף "אין ספור החלטות" מטעם בית הדין הרבני, היא עודנה רשומה כלווה במשכנתא מושא הבית. לדבריה, בשל עובדה זו, "דירוג האשראי שלי נפגע".

15. התובעת עזבה את הבית ביום 1.7.18. ביום 8.8.2018 התיר בית הדין הרבני לפתוח תיק לסידור גט, וביום 28.8.2018 הצדדים התגרשו. התובעת מפנה להחלטת בית הדין הרבני מיום 28.8.2018 ובה קבע בית הדין שלא מצא בתיק סירוב מצד התובעת להתגרש. לדבריה בית הדין מצא בעובדה שהצדדים התגוררו תחת אותה קורת גג את המניעה לגירושי הצדדים.

16. ראשי התביעה על בסיס טענות התובעת הם אלה:

א. בהתאם לתוספת היה על הנתבע לשלם לידיה סך של 400,000 ₪, "משוערך", שישה חודשים ממועד הפירוד, שהם 565,000 ₪ כאמור נכון ליום הגשת התביעה.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

ב. עוד נקבעה בתוספת סנקציה בדמות תשלום סכום נוסף בסך 100,000 ₪ בגין אי השבת הסכום העיקרי במועד.

ג. בסעיף 14 להסכם הממון נקבע שעל התובעת לעזוב את הבית תוך 30 יום ממועד הפרידה, ושהנתבע ישלם לידה סכום שכ"ד סביר למשך 3 חודשים. התובעת מעמידה את הסכום הסביר באזור הבית על סך 5,000 ₪ לחודש. על הנתבע לשלם לידה אפוא סך של 15,000 ₪ נוספים.

טענות הנתבע

17. נוסח התוספת מלמד באופן מובהק שהיא נועדה לשנות, לעדכן ולהוסיף על הסכם הממון. התוספת מעולם לא אושרה כדין בבית המשפט בהתאם להוראות **חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973** (להלן – **"חוק יחסי ממון"**). מטעם זה התוספת משוללת כל תוקף משפטי.

18. התוספת מלמדת על כך שהוריה של התובעת הם שהעבירו לידיה את הכספים, ולכן לא קיימת יריבות בין התובעת לבין הנתבע. התובעת אינה יכולה להיכנס בנעלי ההורים לשם התביעה דנן.

19. התובעת אינה זכאית לסכום בהתאם לתוספת הואיל וסירבה להתגרש בעקבות תביעתו לגירושין. זאת על אף שהוכיח את בגידתה עם אחר, ואף הוכרזה על ידי בית הדין הרבני כמנועה להינשא לאותו אחר. לטענתו בעקבות תביעתו לגירושין, הגישה התובעת תביעה לשלום בית. בדיון שהתקיים ביום 5.12.2016 התובעת הכריזה שאינה מעוניינת להתגרש (צורפה החלטת בד"ר מיום 5.12.16). לדבריו סבל מסכת עינויים נוכח סירוב התובעת להתגרש, שהוליד הליכים רבים מטעמה בבית הדין. לדבריו עוד, גם כאשר הסכימה התובעת להתגרש, בקשה לדחות את מועד סידור הגט פעם אחר פעם, ולא באמת רצתה להתגרש.

20. רק בעקבות החלטת בית המשפט לנוער בנצרת מיום 1.7.2018, ובזכות החלטה זו, נאלצה התובעת לעזוב את הבית. לדבריו, התובעת עזבה את הבית ביום 29.7.18 וכך התאפשר ביצוע סידור הגט – לאור הכלל ההלכתי האוסר ביצוע גט כל זמן שבני הזוג מתגוררים תחת אותה קורת גג. בהקשר זה מפנה הנתבע **לסעיף 21 להסכם הממון** :

"הגיש הגבר תביעת גירושין כנגד האישה לבית הדין המוסמך, והוא מוכן לתת גט והאישה מסרבת לקבל גט – הגבר יהיה פטור כליל מחובותיו כלפי האישה, אם היו וישנם כאלו. כמו כן האישה תשלם סנקציה חודשית של 400 דולר לחודש, עד לקבלת הגט".

21. סעיף זה פוטר אותו לדבריו מהשבת הסכום לתובעת ו/או להוריה. כמו כן יש להפעיל לטענתו את הסנקציה הנקובה נגד התובעת בסעיף 21 להסכם הממון כאמור, לתשלום \$ 400 לכל חודש שחלף עד מתן



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

הגט. הנתבע מנה 26 חודשים ממועד הגשת התביעה לגירושין (16.7.2016) ועד סידור הגט בחודש אוגוסט 2018, במהלכם הצטברו לחובת התובעת 37,440 ₪ שעליה לשלם לו.

22. הנתבע מוסיף שהתובעת חבה עוד, "מתוקף חיי הנישואין, במחצית מחובותיי הרבים שלי, כפי שיקבעו ע"י אקטואר שימונה".

23. הנתבע כופר עוד בדרישת התובעת לחייבו לשלם לידה 3 חודשי דמי שכירות מתוקף הסכם הממון. לדבריו כוונת הצדדים היתה למקרה בו התובעת תכבד את ההסכם ותפנה את הבית תוך 30 יום. או-אז מתוך רצונו הטוב יישא בשלושה חודשי שכירות כאמור. אלא שהתובעת מיררה את חייו לכאורה וסירבה לעזוב את הבית במשך שנתיים. רק החלטה שיפוטית שניתנה על ידי בית המשפט לנוער כאמור, הביאה אותה לעזוב את הבית. גם כשעזבה את הבית, התובעת לא שכרה דירה אלא עברה להתגורר בבית הוריה, ללא עלות.

24. הנתבע מוסיף שהוא זכאי "לתשלום פיצוי בגין שימוש שלא ברשות, בנכס השייך לי [...] בפגיעה קשה בפרטיותי ובזכויותי לאוטונומיה מוחלטת בתוך קנייני, בסכום שלא יפחת מהסך של 100,000 ₪".

דיון והכרעה

התוקף המשפטי של התוספת להסכם

25. הנתבע אישר בחקירתו ובסיכומיו שקיבל לידיו סכום של 388,000 ₪. אלא שלטענתו התוספת להסכם "משוללת תוקף" כלשונו מן הטעם שלא אושרה כדין, ובהתאם להוראות חוק יחסי ממון. המחוקק העמיד דרישה צורנית להסכם ממון בעל תוקף בדמות אישורו על ידי ובפני ערכאה שיפוטית, כלשון סעיף 2(א) לחוק יחסי ממון:

הסכם ממון טעון אישור בית המשפט לענייני משפחה (להלן – בית המשפט) או בית הדין הדתי שלו סמכות השיפוט בענייני נישואין וגירושין של בני הזוג (להלן – בית הדין), וכן טעון שינוי של הסכם כזה אישור כאמור.

סעיף 2(ב) לחוק ממלא את האישור הנדרש בתוכן:

האישור לא יינתן אלא לאחר שנוכח בית המשפט או בית הדין, שבני הזוג עשו את ההסכם או את השינוי בהסכמה חפשית ובהבנם את משמעותו ואת תוצאותיו.

26. דרישת המחוקק הינה מהותית ותכליתית. כך בלשון כבוד השופט גבריאלי בד:



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

"אין להתעלם מכך, שלפנינו חוק מיוחד, שיש בו משום תוספת על דיני החוזים הכלליים בנקודה הרלוואנטית לערעור זה. בגלל היחסים המיוחדים, העדינים והמורכבים, הקיימים בין בעל ואישה, קבע המחוקק, כי אין תוקף להסכם ממון ביניהם, אלא אם כן משתכנעת ערכאה שיפוטית, שההסכם נעשה מתוך רצון חופשי, ללא לחץ, וששני הצדדים הבינו בדיוק במה המדובר ומהן התוצאות האפשריות של חתימתם על אותו הסכם" (ע"א 4/80 חנה מונק נ' אוסקר מונק, פ"ד לו(3) 421, 428).

כבוד השופט מאיר שמגר הוסיף:

"האישור המתחייב על-פי חוק מגמתו להבטיח את קיומה של גמירת דעת מצד שני בני הזוג. בשל הבעיות הרבות, וביניהן תופעות בלתי רצויות המתלוות לעתים לדרך כריתתו של חוזה בין בני-זוג, ביקש המחוקק להבטיח, כי התוקף להסכם יינתן רק על יסוד הסכמה, המובעת בו במעמד ובבהירות הראויה, ולמטרה זו הפקיד את בית המשפט או את בית הדין הדתי, לפי העניין, על מתן האישור" (שם, 429).

27. ואף על פי כן, בתי המשפט נתקלים לא אחת בנסיבות בהן אי-ההכרה בתוקפו של הסכם שלא אושר כדין, עלולה להביא לתוצאות קשות ולפגיעה ממשית בבעל דין שפעל על פי ההסכם, שלא אושר כדין, ושינה מצבו לרעה. אמירת אגב של **כבוד השופט עדנה ארבל** מהווה את נקודת המוצא ממנה בוחנת הפסיקה קיומן של נסיבות אלה:

"השאלה האם יש מקום להכיר בתוקפו של הסכם ממון שלא אושר על ידי בית המשפט לא זכתה לתשובה חד-משמעית בפסיקה, ויש לגביה דעות לכאן ולכאן, בתלות בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. מחד גיסא, יש הסוברים כי אישור המוענק על ידי בית משפט להסכם ממון מהווה תנאי לתקפותו, ומאידך גיסא, יש הרואים באישור זה רובד נוסף להסכם שערכו בני הזוג, אשר לפיו, גם הסכם ממון שלא אושר על ידי בית המשפט, עשוי להיחשב להסכם תקף על פי דיני החוזים (לסקירה ממצה של הגישות בעניין, ראו: ניסים שלם יחסי ממון ורכוש – הלכה ומעשה 173-153 (2001))" (בע"מ 4547/06 פלוני נ' פלוני, "נבו", מיום 11.6.2006).

28. ואכן, ערכאות המשפט מצאו לנכון בנסיבות המתאימות, להכיר בתוקפו של הסכם ממון, שלא אושר כדין, בהינתן שהצדדים לו פעלו על פיו, ומי מהם הסתמך עליו ושינה מצבו לרעה. ה"צינור" דרכו ישאב ההסכם תוקף הוא עקרון תום הלב, ודוקטרינת השתק והמניעות. לאמור שצד להסכם המבקש להימנע מחיוביו מתוקף ההסכם בטענה שאינו בר-תוקף מפאת אי-אישורו, יושתק מלעמוד על טענה זו. כך מפי **כבוד השופט אליקים רובינשטיין**:



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

"ברם, אף מבלי להכריע בין הגישות המתוארות, ומבלי לגרוע מהוראת החוק (אליה נשוב), הנה בכל הנוגע להסכם ממון שלא אושר כדין אך הצדדים נהגו לפיו - קיימת דוקטרינה פסיקתית המעניקה לו ככלל תוקף מעשי מכוח עקרון תום הלב, ההשתק והמניעות: 'נראה לי, כי במקרה זה מנועה המשיבה 2 מלהעלות טענה זו בשלב כה מאוחר, 9 שנים לאחר שנכרת ההסכם, לאחר שהיא קיבלה את מה שההסכם העניק לה ובעת שהיא נדרשת לעמוד בנדרש ממנה על פיו [...] העלאת טענה זו בשלב כה מאוחר הינה שימוש בזכות שלא בתום לב... בנסיבות שלפנינו, נעשה שימוש בזכות לטעון את הטענה בדבר אישור בלתי נאות של החוזה על-ידי בית משפט בחוסר תום-לב, ועל-כן דין טענה זו להידחות' (עניין רודן, 193-194 - השופט ד' לוינ) (בע"מ 7734/08 פלוני נ' פלונית, "נבו", מיום 27.4.2010; ר' גם בע"מ 9126/05 פלונית נ' פלוני, "נבו", מיום 26.1.2006).

כבוד השופט אסף זגורי חידד בהקשר זה:

"יחד עם זאת, יש להבהיר, כי מכיוון שמדובר בהסכם שלכאורה עומד בניגוד להוראת חוק, אותם מקרים בהם יינתן לו תוקף מחייב בין צדדים, צריכים להיות במסגרת החריג לכלל. בדומה לכך, כשם שרק במקרים חריגים חוזה שלא נחתם יחייב את הצדדים לו מכוח עקרון תום הלב, כך רק במקרים חריגים יחייב הסכם ממון שלא אושר (אף אם נחתם) את הצדדים לו מכוח עיקרון זה. על בתי המשפט וצדדים לזכור, כי דרך המלך היא אישור ההסכם כדין בהתאם להוראות החוק [...] על כן החריגים יהיו אותם מקרים שבהם צד להסכם מושתק מלהעלות טענה לגבי היעדר אישור כדין נוכח התנהגות הצדדים להסכם" (תמ"ש (נצ') 41271-10-11 א.א.ע נ' א.א.ר. 2. ס.א.ר, "נבו", מיום 30.10.12).

למקרים בהם יושמה ההלכה להכרה בהסכם שלא אושר כדין, ראו עוד:

תמ"ש (י-ם) 37224-03-10 י. ש נ' ט. צ', "נבו", מיום 19.3.12;

תמ"ש (חי') 17141/08 י. ר נ' ב. ר, "נבו", מיום 28.1.13;

תמ"ש (חי') 44423-07-13 מ.ז נ' א.ק, "נבו", מיום 14.6.15;

תה"ס (י-ם) 32295-11-15 ל.ב נ' ב.ב, "נבו", מיום 6.9.16.

מן הכלל אל הפרט

29. בנסיבות העניין יש לקבוע שהתוספת להסכם תקפה, על אף שלא אושרה כדין, וכן שטענות הנתבע בהקשר זה נגועות בחוסר תום לב מובהק והוא מנוע מלהעלות. הנתבע אישר והודה בחקירתו שקיבל מהוריה של התובעת 388,000 ₪ כהלוואה (תמליל דיון מיום 16.12.20 – כך להלן, ע' 19, ש' 32 ואילך; וגם ע' 23, ש' 3). עוד אישר שבזיקה לכך חתם על התוספת ולדבריו חתימתו על התוספת מחייבת "כמו של כל בנאדם" (ע' 20, ש' 11). אין כל מחלוקת שהסכום שימש לרכישת הקרקע ו/או בניית הבית, שנרשם



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

על שמו של הנתבע בלבד ונותר קניינו הבלעדי. הנתבע אף הגן על קניינו מפני תביעתה של התובעת לסעד הצהרתי כלפי הבית. התביעה נדחתה והנתבע נותר הבעלים הבלעדי של הבית. בעיניו של בית המשפט בלתי מתקבל על הדעת שבנסיבות אלה ימצא עצמו הנתבע פטור מהשבת ההלוואה על בסיס העובדה שהתוספת לא אושרה. בית המשפט מוצא בכך חוסר תום לב היורד לשורשו של עניין.

30. **תכלית האישור הסטטוטורי שהעמיד המחוקק היא להבטיח את גמירת דעת הצדדים, את הבנתם המלאה והסכמתם החופשית להתקשר בהסכם.** בענייננו לא עולה החשש שהעדר אישור התוספת מצביע על העדר גמירת דעת מצד הנתבע, או שמא פגם ברצונו החופשי לחתום על התוספת - והנתבע אף אינו טוען זאת. הנתבע אינו חולק על העובדה שחתם על התוספת מרצונו החופשי ומתוך הבנה מלאה של הוראותיה, מהותה ומשמעותה לעתיד לבוא. לשיטתו של הנתבע היה חב להשיב את הכספים אלמלא התוספת לא זכתה לאישור בית המשפט.

31. מבלי לגרוע מכך, בית המשפט שוכנע שהצדדים לא פנו לבית המשפט לאישור התוספת על בסיס ייעוץ משפטי שקיבלו – ייעוץ שאינו מתיישב עם הדין. אין לייחס למי מהצדדים את ידיעת החוק ושניהם נסמכו על מומחיות עורך הדין. הנתבע אישר עוד שהיה זה עורך הדין שהגיש את הסכם הממון לבית המשפט לשם אישורו (ע' 19, ש' 2), ולצדדים לא היתה נגיעה להיבט האישור הנדרש לפי דין. התובעת ציינה בחקירתה שעורך הדין ציין בפניהם שאינם נדרשים לאשר את התוספת הואיל והם נשואים (בעוד שלהבדיל, על הסכם הממון הצדדים חתמו ביום הנישואין). לדבריה "עורך הדין נוטריון, אמר לנו במעמד החתימה על התוספת שמאחר ואנחנו נשואים מספיק שהוא כנוטריון חותם על זה" (ע' 12, ש' 35). למען הסר הספק יובהר שעורך הדין לא ערך את ההסכם על דרך אישור חתימה או אישור נוטריוני אחר.

32. לטענת הנתבע נטל השכנוע מוטל על התובעת והיה עליה לזמן את עורך הדין לחקירה על מנת להוכיח טענה זו. למעלה מן הצורך, ידחה בית המשפט טענה זו. בית המשפט ביסס לעיל את העדר תום הלב שבטענות הנתבע, את ההסתמכות מצד התובעת לעומת הרווח הניכר לו זכה מתוקף התוספת, וכן את קביעתו שיש להכיר בתוקפה של התוספת. טענת הייעוץ המשפטי עלתה למעלה מן הצורך ואין בה להכריע את הכף. שנית, הנתבע לא העלה כל גרסה חלופית לגרסת התובעת, בנוגע לסיבה בגינה לא פנו לאישור התוספת. יתירה מכך, הנתבע לא הכחיש גרסה זו של התובעת. **בית המשפט שוכנע אפוא שלא היה באי-אישור התוספת כדי לגרוע מגמירת דעת הצדדים, הבנתם ורצונם החופשי בחתימה על התוספת.**

33. **מכל הטעמים האמורים, קובע בית המשפט שבנסיבות העניין התוספת עומדת בתוקפה ואין באי-אישורה כדי לגרוע ממנו.**



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

היריבות בין הצדדים

34. אין צורך להרחיב בסוגיה זו, הואיל והנתבע זנח טענתו זו בסיכומיו. לדבריו, הכספים שקיבל הם כספי הוריה של התובעת (להלן – "ההורים"), והם בעלי הדין הנכונים בהקשר זה. לשיטתו היה על ההורים להגיש נגדו תביעה להשבת ההלוואה, בעוד אין יריבות בינו לבין התובעת.

35. אין בידי בית המשפט לקבל טענה זאת. על מנת להקים יריבות בין הנתבע לבין ההורים, נדרש היה לשכון ביניהם הסכם לביסוס העילה. אלא שאין בענייננו הסכם כאמור, והנתבע לא טוען זאת. ההסכם הוא בין הצדדים בלבד. לנתבע היה ברור שמתוקף ההסכם עליו להשיב את הכספים לידי התובעת ולא לידי ההורים. בלשון ההסכם אי אפשר לטעות:

"לאור העובדה שהאישה, באמצעות קרוביה, העבירה סך של 400,000 ₪, יהיה על הגבר להשיב סכום זה, משוערך, לאשה" [הדגשה אינן במקור, א"מ].

36. הצדדים שללו בתוספת באופן מובהק את הזיקה בין התחייבות הנתבע להשיב את הכספים אותם קיבל, לבין מקור הכספים אותם התובעת "העבירה" – ולא הוריה. כשם שהתובעת היא ש"העבירה" את הכספים לנתבע, היא זו שאף תזכה בהם בחזרה. אין לייחס משקל לעובדה שמקור הכספים הוא ההורים, כשם שאין לייחס משקל לשאלה האם על התובעת להשיב את הכספים להוריה, או שמא הכספים הם בבעלותה.

37. נוסף לעניין זה, שגם אם היה ממש בטענה שהכסף שהועבר לנתבע הוא כספם של ההורים, והם האמורים לעמוד על גבייתו, הרי שבהעדר הסכם בין ההורים לבין הנתבע, רשאים ההורים להמחות את זכותם לקבלת כספם בחזרה, לידי בתם התובעת (ר' ס' 1(א) לחוק המחאת חיובים, תשכ"ט-1969).

38. ומבלי לגרוע מן הדברים, טעם נוסף לדחיית טענות הנתבע, גם בהנחה שהכספים הם כספי ההורים, עולה למקרא הוראות חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן – "חוק החוזים"), והשקפה על התוספת כחווה לטובת אדם שלישי, ועל ההורים כמוטבים של החווה.

39. סעיף 34 לחוק החוזים מורה:

"חיוב שהתחייב אדם בחווה לטובת מי שאינו צד לחווה (להלן – המוטב) מקנה למוטב את הזכות לדרוש את קיום החיוב, אם משתמעת מן החווה כוונה להקנות לו זכות זו".



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

לשון אחר, ההורים היו רשאים לכאורה לתבוע את הנתבע על בסיס התוספת, בכפוף להוכחת הדרישה שזכות התביעה עולה מהתוספת. ויחד עם זאת, ההורים כמוטבים אינם **חייבים** לתבוע את הנתבע כחייב לפי ההסכם.

40. יתירה מכך, **סעיף 38 לחוק החוזים** מורנו:

"זכותו של המוטב אינה גורעת מזכותו של הנושה לדרוש מן החייב את קיום החיוב לטובת המוטב".

41. לאמור, שגם זכותם של ההורים לתבוע את כספם מהנתבע, אינה גורעת מזכותה של התובעת לתבוע את קיום ההסכם והשבת הכספים כנושה מתוקף התוספת.

42. **על בסיס כל האמור יש לדחות את טענת הנתבע להעדר יריבות, ולקבוע שלתובעת הזכות המלאה לעמוד על קיום החוזה כלפיה, והשבת הכספים לידיה, בהתעלם ממקור הכספים מלכתחילה.**

קיום תנאי הסכם הממון

האם התובעת סירבה להתגרש או לעזוב את הבית?

43. טענת הנתבע בהקשר זה התפתחה לטענה בת שני ראשים. טענתו המקורית של הנתבע היא שהתובעת סירבה להתגרש בעקבות תביעתו לגירושין, ומכאן שפטור מהשבת ההלוואה מתוקף **סעיף 21** להסכם הממון. לדבריו התובעת עמדה על סירובה להתגרש על אף שהוכיח בפניי בית הדין הרבני את בגידתה בו. יתירה מכך לדבריו, בית הדין הכריז על התובעת כאסורה על הגבר האחר. **ראש שני** לטענת הנתבע הוא שגם אם התובעת הסכימה להתגרש, הרי שסירבה לעזוב את הבית, ובכך סיכלה את סידור הגט, שתנאי לו הוא הפרדת מגורי הצדדים. היתה זו החלטת בית המשפט לנוער, לטענתו, שהביאה את התובעת לעזוב את הבית. על פניו טענות אלה הן טענות עובדתיות חלופיות שאינן יכולות לדור בכפיפה אחת, ויחד עם זאת בית המשפט לא ימנע מלדון בהן.

44. בנוגע לטענת הסירוב להתגרש, מפנה הנתבע כאמור ל**סעיף 21** להסכם הממון, וזו לשונו:

"הגיש הגבר תביעת גירושין כנגד האישה לבית הדין המוסמך, והוא מוכן לתת גט והאישה מסרבת לקבל גט – הגבר יהיה פטור כליל מחובותיו כלפי האישה, אם היו וישנם כאלו. כמו כן האישה תשלם סנקציה חודשית של 400 דולר לחודש, עד לקבלת הגט".

45. יש לציין שהוראה דומה ביחס לתובעת מצויה בסעיף הבא, **סעיף 22** להסכם הממון:



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

1
2 **"הגישא האישה תביעה גירושין נגד הגבר לבית המשפט המוסמך, והיא מוכנה לתת גט והגבר**
3 **מסרב לתת את הגט – ישלם הגבר לאישה דמי מזונות חודשיים בסך 400 דולר [...] ועד למתן**
4 **ג"פ על ידי הגבר, ללא התחשבות בהכנסות האישה ממשכורתה, משכרה או מכל רכוש או כל**
5 **מקור אחר".**

6
7 46. לאחר שהפך בדבר, מוצא בית המשפט שאין לקבל את טענת הנתבע.
8 **יש לתת לסעיף 21 את הפרשנות הפשוטה העולה מלשונו, לצד לשון סעיף 22 לעיל, ויש לייחס לצדדים**
9 **כוונה משותפת למנוע מהאחד לעגן את האחר.** אך דיני הגירושין במדינת ישראל הם מורכבים לכתחילה
10 ונשלטים על ידי הדין העברי. מורכב באותה המידה הוא יישום הדין וניהול תביעת גירושין לצד הליכים
11 אחרים הנובעים מהגירושין והפרידה, ולעיתים מתבררים בערכאה אחרת. אין חידוש בכך שבעל דין
12 המעוניין להתגרש נדרש למורה נבוכים, כל שכן בעת שנלוות לשאלת הגירושין שלל סוגיות נוספות
13 ומורכבות לא פחות בנוגע לילדי הצדדים, הרכוש משותף וכיוצ"ב. בית המשפט מוצא **שלשון סעיף 21**
14 **אינה מסוימת דיה ואינה מכילה מורכבות זו, ולא די בנסיבות העניין על מנת לעשות שימוש בסעיף בכדי**
15 **לפטור את הנתבע מחיוביו לפי הסכם הממון או התוספת.**

16
17 47. ואכן מורכבות ההליך מתבטאת בענייננו גם במישור העובדתי העולה מנסיבות העניין. שני הצדדים צרפו
18 סימוכין, חלקיים, מההליכים שהתקיימו בבית הדין הרבני. בית המשפט עיין בכל אלה ומצא שטענת
19 הנתבע לפיה כל רצונו היה להתגרש בעוד התובעת סירבה לכך, אינה יכולה לעמוד.

20
21 48. מהסימוכין עולה שהנתבע הגיש אמנם תביעת גירושין, אך כרך אליה את **"החזקת הקטינים וחינוכם,**
22 **מזונות הקטינים ומדורם, מזונותיה ומדורה של האישה וכן הכרעה בענייני הרכוש וחלוקתו".** נסיבות
23 אלה חורגות מהפשט המצוי בסעיפים 21 ו- 22, שנועדו למנוע עיגון כאמור. לרצונו או אי-רצונו של בעל
24 דין להתגרש, במסגרת הליכים משפטיים כוללים והדדיים, קמות משמעויות רבות יותר מהמשמעות
25 הפשוטה של עיגון – לעניין איזון המשאבים, מזונות האישה, כתובה ופיצויים וכיוצ"ב. אין לראות בהסכם
26 הממון או בסעיף 21 להסכם משום הסכמה של התובעת לוותר על גישה לערכאות או על זכותה לקבל את
27 יומה בבית המשפט או בית הדין. באופן זה מתבטא עוד העדר המסוימות שבסעיפים 21-22 להסכם
28 הממון, שלא צפה את האפשרות שעיגון מי מהצדדים יהיה רק נדבך אחד מתוך סכסוך רב רבדים.

29
30 49. **שנית,** עיון בסימוכין החלקיים שהציגו הצדדים להליכים בבית הדין, מעלה שגם רצונו של הנתבע
31 להתגרש לכאורה עמד בספק – ספק בלבו של הנתבע לצד ספק בענינו של בית הדין. בהחלטת בית הדין
32 מיום 28.6.16 מובאים דברי הנתבע בפניי בית הדין - **"יש שלום, ולא ברור לי למה אנו פה. לכל זוג יש**
33 **ויכוחים, הכל בסדר גמור במצב המשפחתי, כולל הכל"** (ר' החלטת בד"ר מיום 2.6.17). בדיון מאוחר



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

יותר עמד הנתבע על גירושין, ולפי החלטת בד"ר מיום 2.6.17, לא השיב עניינית לשאלת בית הדין, לפער בין רצונו להתגרש לבין דבריו בדיון הקודם.

50. כמו כן, בדיון שהתקיים בפני בד"ר ביום 4.12.16 השיבה התובעת ש"אני לא מסכימה להתגרש", והוסיפה שהנתבע ביקש לחזור אליה ואף דיבר עם הוריה על שיקום היחסים. השניים גם קיימו יחסי אישות, ימים לפני הדיון. לדבריה: **"אני לא יודעת מה קורה פה הוא היה בחו"ל ושלח לי הודעות שהוא רוצה אותי [...]** יום חמישי ושישי קיימנו יחסי אישות".

51. הנתבע הודה בטענות התובעת, והוסיף **"זה נכון היו יחסים ביום חמישי"**. מהחלטת בית הדין עולה שהנתבע אישר עוד שדיבר עם הוריה לנסות לשקם את יחסי הצדדים. יתירה מכך, באת כוחו ציינה בפני בית הדין שהנתבע מצוי **"במאבק פנימי"**.

52. לא בכדי קבע בית הדין בהחלטה מיום 2.6.17:

"הצדדים ניהלו יחסי אישות לאחרונה והבעל הביע רגש לאשתו. בשל כל הנ"ל, אכן המצב מבלבל ומטעה – מה באמת רוצים הצדדים".

53. בחקירתה הנגדית התייחסה הנתבעת לדברים באופן ההולם את הנסיבות שהצטיירו לעיל:

"נכון באותה העת גם אני וגם [הנתבע] היינו בדיונים והחלטות, אם אנחנו ממשיכים או לא. גם [הנתבע] הוא גם שלח הודעות שהוא רוצה שנסדר, נטייל, הוא רצה הוא גם דיבר עם ההורים שלי, אמר יש לך גם פרוטוקול רשום שהוא דיבר עם ההורים שלי. באותה העת ניסינו לגשש את המצב ולראות איפה אנחנו עומדים" (ע' 3, ש' 28).

54. הנתבע עצמו אישר בחקירתו שבמועד הגשת תביעת הגירושין, ובשלבם המוקדמים של ההליכים, הוא היסס ורצונו להתגרש לא היה מגובש במלואו, עד שקיבל לדבריו את דו"ח החוקר וקיבל הוכחות לקשר שקיימה התובעת עם אחר - **"כי לא הייתי בטוח בבגידה, אבל אחרי שיש בגידה [...]** לא הייתי בטוח, לא הייתי בטוח אז בבגידה. לא הייתי בטוח" (ע' 26, ש' 16).

55. ממסמכי בית הדין עולה עוד שלאחר ההחלטה מיום 2.6.17 הודיעה התובעת לבית הדין על הסכמתה להתגרש. עוד היתה זו התובעת שהעלתה בפני בית הדין הצעה לחלק את מגורי הצדדים בבית לשני המפלסים הקיימים בו כך שתישמר הפרדה ויקודם הגט. יצוין עוד שהתובעת הסכימה לותר על כתובתה, על אף שלא התחייבה לעשות כן ואין בהסכם הממון התייחסות לכך.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

56. עוד עולה מהמסמכים, שהנתבע לא הסתפק בעתירתו לבד"ר לשם גירושיו וסידור הגט, אלא ניהל הליך גם לצורך איסור התובעת על בעלה ובוועלה. הנתבע עמד על סעד זה לכל אורך ההליכים בבית הדין, וזכה לו. פרוטוקול מדיון ההוכחות שהתקיים בבית הדין (ר' החלטת בד"ר מיום 2.6.17 ופרוטוקול דיון מיום 28.5.17) מעלה עוד שהנתבע הוסיף לעמוד על סעד זה ועל חקירת הגבר האחר, בעוד התובעת הסכימה להתגרש בשלב זה ובקשה לוותר על הליך ההוכחות בתיק הגירושין. עוד עולה שהתובעת הסכימה לסעד המבוקש ושירשם במעשה בית-דין שהיא אסורה על אותו גבר. זאת בעוד הנתבע עמד על חקירת הגבר והתובעת, ולדברי באת כוחו:

"זה לא מספק אותנו. יש משמעות לבגידה בתביעה הרכושית הקיימת. לכן יש לבחון את אמינות טענות האישה [...] אני עומדת על חקירת העד והאישה". והנתבע הוסיף: "אני מבקש להוכיח את הבגידה. יש לי את כל החומר".

57. מהמקובץ עולה שאין לקבל אפוא את הנרטיב בו מחזיק הנתבע, ולפיו רצונו להתגרש נענה בסירוב מצד התובעת. רצון הנתבע היה לכל הפחות הפכפך, ולא הוכח שסירובה של התובעת להתגרש, בתחילת ההליך, נבע מתוך רצון לעגן את הנתבע. לא נעלמה מעיני בית המשפט העובדה שהתובעת הגישה לבית הדין תביעה לשלום בית. זו נבחנה על ידי בית הדין בחשדנות כמקובל, אך לא עולה מהסימוכין שתביעת התובעת נדחתה מטעמיו של הנתבע ועל בסיס הסכם הממון בין הצדדים, או למצער סעיף 21. עולה עוד מהחלטות ואמירות בית הדין שהתובעת חזרה בה מסירובה, והתייחסה לגופה של סוגיית המגורים המשותפים. הנתבע לא הניח את האצבע על נקודת זמן במהלך ההליכים בבית הדין, בה היתה הדרך פתוחה בפני הצדדים להתגרש, וסירובה של התובעת הוא שמנע זאת. מבלי לקבוע מסמרות יאמר, שעולה מהסימוכין שהיה זה הנתבע שלא הסתפק בחיוב התובעת להתגרש, ואף לא הסתפק בהסכמתה.

58. זה המקום לציין שבית הדין הרבני ראה את הדברים בצורה דומה. בהתייחס לטענות הנתבע בפני בד"ר בדבר סירוב התובעת להתגרש לכאורה, ציין בד"ר בהחלטתו מיום 28.8.2018: "בית הדין לא מצא בתיק סירוב מצד האישה להתגרש. בית הדין מצא מצב של מגורים משותפים בדירת הבעל, מצב שמנע (במסגרת החלטות בית הדין) את הגירושין בפועל עד הפירוד". אמירה זו מתיישבת עם מסקנתו של בית המשפט מן הנסיבות שתוארו מעלה, וסותרת את הגולל על טענה זו של הנתבע.

59. אין ללמוד מהדברים שבית המשפט מוצא טעם לפגם בהתנהלות הנתבע בפני בית הדין. הליכים אלה לא התקיימו בפני בית משפט זה, שנחשף לסימוכין חלקיים כאמור. בית הדין הרבני הוא שאמון על התנהלות הצדדים לפניו – והיא הנותנת. משעה שכלל היבטי הסכסוך, או רובם, נוהלו בבית הדין הרבני, סעיף 21 להסכם הממון צר מלהכיל את הנסיבות המורכבות הנובעות מהדבר. לא ניתן להסיק מהנסיבות שהתובעת סירבה להתגרש כמשמעות כוונת הצדדים בסעיף 21 להסכם הממון, ומקל וחומר שאין לראות בעמדות התובעת בפני בית הדין עילה לפטירת הנתבע מחיובו לפי התוספת.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

60. למעלה מן הצורך נזכיר שהתוספת נחתמה, מן הסתם לאחר הסכם הממון, וגם רכישת/בניית בית הנתבע
ב[ישוב הכפרי] היתה מאוחרת להסכם הממון. הנתבע לא הוכיח את טענתו המשתמעת – אותה לא טען
במפורש – לפיה יש בכוחו של סעיף 21 להסכם הממון לפטור את הנתבע מראש מחיוב עצמאי אותו נטל
על עצמו בתוספת. במילים אחרות, הנתבע לא הוכיח שמבין "חובותיו" לפי סעיף 21 להסכם הממון, יש
למנות חוב בגין השבת הלוואה, לה זכה לאחר הסכם הממון והתחייב להשיבה מתוקף התוספת.

הטענה לסירוב התובעת לצאת מהבית

61. ראשה השני של טענת הנתבע, שכנטען סירבה לצאת את הבית, והביאה בתוך כך לעיכוב סידור הגט, נסמך
על סעיף 14 להסכם הממון, בזו הלשון:

"אם יפסק הקשר בין הצדדים, בכל צורה שהיא, כמפורט להלן, תעזוב האישה את הדירה
בתוך 30 יום והגבר ישאר בדירה, ותפסק תחולתו של הסכם זה, לכל דבר ועניין.
כמו כן, הבעל ידאג לתשלום עלות שכ"ד חודשי סביר ומקובל עבור האישה למשך 2 חודשים".

62. סעיף זה לוקה אף הוא בהעדר מסוימות. ההיגד "יפסק הקשר" הוא רחב מרחב ויכול להכיל מספר
משמעויות, מקל וחומר שבענייננו הצדדים היו בעת הרלוונטית לסכסוך נשואים, הורים לשני קטינים,
והתגוררו תחת אותה קורת גג. בהמשך לכך, לא ניתן להגיע לממצא המקבל את טענת הנתבע לפיה ענייננו
בסירוב מצד התובעת לצאת את הבית כמשמעותו בסעיף 14 להסכם. גם בנוגע לבית המגורים והשימוש
בו, הנסיבות מורכבות למדי וכרוכות בנסיבות אחרות, בעיקר בענייני האחריות ההורית. הליכים אלה לא
התנהלו בפני מותב זה. הנתבע כרך אותם לתביעת הגירושין, לאמור שהיו ונותרו בסמכות בד"ר. אלא
שעם התמשכות ההליך טובתם של הילדים עמדה בפני סיכון עד כדי התערבות עו"ס לחוק הנוער, ופתיחת
הליך בבית המשפט לנוער לשם הכרזה על הקטינים כקטינים נזקקים.

63. כמו כן, אין מחלוקת על העובדה שעם פרוץ הסכסוך הצדדים היו חלוקים על קשת רחבה של נושאים,
בעוד הסכם הממון מהווה רק נדבך אחד מהסכסוך כאמור. ניכר שבין הצדדים היו מחלוקות ועימותים
משפטיים חריפים בנוגע לאחריות ההורית, ועוצמתם של אלה אף חרגה מן המצוי בסכסוכי גירושין, עד
כדי הצורך בהתערבות עו"ס לחוק הנוער כאמור. בעת החתימה על הסכם הממון היתה התובעת בהריון
עם ילדם הראשון של הצדדים, בעוד שבעת הסכסוך היו הצדדים הורים לשני קטינים. שאלת מקום
המגורים של הקטינים ושל ההורים היא סוגיה מרכזית בהקשר זה. יתירה מכך, ניכר עוד ששאלת מקום
מגורי התובעת בהקשר לסכסוך עלתה בבית הדין הרבני, שלא העניק לנתבע סעד להורות על יציאת
התובעת מהבית. ביתר שאת עלתה הסוגיה בבית המשפט לנוער, שהביע את עמדתו לתובעת ברחל בתך
הקטנה, שעליה לעזוב את הבית, לשם הפרדת המגורים בין הצדדים ולטובת הילדים.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

64. בנסיבות אלה, ומשהעניין לא נדון בפניו, אל לו לבית המשפט לקבוע ממצא בהקשר זה, ולאחר שסעדים אליהם עתר הנתבע בעניין, נדחו. יחד עם זאת יציין בית המשפט, בפריזמה הצרה שנוגעת לענייניו, שאי-אפשר לקבוע שהיה במעשה או במחדל מצד התובעת משום הפרה של הוראות ההסכם, ובאופן המביא לבטלות חיוביו של הנתבע.

65. סעיף 14 להסכם הממון מתייחס לפרק בהסכם שעוסק ב"דירת המגורים". הצדדים התגוררו בעת נישואיהם בדירת הנתבע ב[יישוב העירוני]. כוונת הצדדים הפשוטה העולה מלשון הסעיף, עם כל הקושי לפרש את ההיגד "יפסק הקשר", היא להבטיח את קניינו הבלעדי של הנתבע באותה דירה ב[יישוב העירוני]. אלא שעם פרוץ הסכסוך בין הצדדים, הצדדים לא התגוררו בדירה מושא הסכם הממון ב[יישוב העירוני], כי אם בביתו של הנתבע ב[יישוב הכפרי] – הבית מושא התוספת להסכם ותביעתה ההצהרתית של התובעת בעבר. בית זה הוקם גם באמצעות כספי ההלוואה מצד התובעת בסכום לא מבוטל של כ – 400,000 ₪. אין לגזור גזירה שווה בין הנסיבות מושא הסכם הממון, המתייחסות לדירה ב[יישוב העירוני] כאמור, לבין הנסיבות ששררו עם פרוץ הסכסוך אז התגוררו הצדדים בבית ב[יישוב הכפרי].

66. בית המשפט מוצא את אמירות התובעת בחקירתה הנגדית כמהימנות לצורך העניין המתיישובות עם הנסיבות שנגלו ופורטו לעיל:

"קודם כל עוד לא סגרנו עניינים ודברים כמו משמורת, אני רציתי לקחת את הילדים, הוא לא רצה. הוא התנגד לכל דבר, בית הדין הרבני נתן לי אחרי זה תקופה לצאת מהבית, היינו בבית המשפט לנוער ואז כשבית המשפט לנוער אמר לי לצאת, יצאנו. אבל כל הגרירה של הזמן זה היה בגלל [הנתבע] שהוא נלחם איתי על משמורת שהוא לא רצה שאני אקבל את המשמורת, הוא נלחם איתי על כל דבר, אפילו את הכסף שאני הבאתי לבית מהמשפחה לא החזיר. אז בית הדין אמר שנתן לי חודש לצאת, ומתי שבית המשפט לנוער החליט שאני אצא אני יצאתי באותו יום" (ע' 8, ש' 11; וגם ע' 9, ש' 1).

67. יש עוד מקום להנחה שדרישותיו של הנתבע מלפניי בית הדין הרבני ובית המשפט לנוער, להורות על יציאת התובעת מהבית, לא נולדו רק מתוך המניע הצר של קיום הסכם הממון, אלא מתוך הקשר רחב יותר ובזיקה לסוגיית האחריות ההורית וכל הנובע ממנה.

68. יודגש שוב שאין בדברים משום ביקורת על מהלכיו של הנתבע בבית המשפט לנוער או בבית הדין הרבני בהקשר זה. נתונה לו הזכות לקדם את ענייניו בערכאות לפי כל דין, ואין זה ממקומו של בית המשפט "למדוד" את התנהלות הנתבע שלא בפניו ובהליכים שלא נשמעו על ידיו. התכלית באזכור הדברים היא



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

הצבת מורכבות הנסיבות – נסיבות החיים ונסיבות הסכסוך הקונקרטי בין הצדדים – לעומת לשון הסכם הממון שאינה מסוימת דיה ואין בה להכיל את מורכבות הנסיבות.

69. המסקנה מן המקובץ היא שיש לדחות את טענת הנתבע לפיה סירבה האישה לעזוב את בית המגורים תוך הפרת התחייבותה בהסכם הממון לעזוב את הבית, ולפיכך הוא פטור מהשבת ההלוואה.

70. יש לקבוע מכל הטעמים האמורים, שיש לקבל את טענות התובעת, ולחייב את הנתבע להשיב לתובעת את הכספים שקיבל כהלוואה, מתוקף התחייבותו בתוספת.

טענות נוספות של הצדדים

71. במסגרת ההליך דנן ומשום היקף הסכסוך בין הצדדים, הרבו השניים בטענות שאינן נוגעות להליך ולסעד שבבסיסו. למען הסדר הטוב, נעמוד עליהן בתמצית.

72. אין לקבל את טענת התובעת לפיה מקור חיובו של הנתבע להשיב את החוב בהתאם לתוספת, מצוי בפסק דינו של בית המשפט בתביעתה של התובעת לסעד הצהרתי. הליך זה עסק בטענת התובעת לקיומן של זכויות בבית הנתבע, מטעמים שונים. ההליך לא עסק בחובתו של הנתבע להשיב הלוואה מתוקף התוספת. בית המשפט בידל בפסק דינו מיום 10.5.2018 את קניינו של הנתבע על ביתו, לעומת חבותו מתוקף התוספת – חבות שלא נדונה באותו הליך כאמור. בסעיף 18 סיפא לפסק הדין וכחלק מסיכום הדברים, מציין בית המשפט "[...] ולפיכך גם הבית הבנוי על המגרש שייך לנתבע לבדו, למעט הצורך להשיב ההלוואה בסך 400,000 ₪ בהתאם לתנאי ההסכם".

73. ככל שלדברי התובעת יש לראות בפסק הדין האמור משום חיוב של הנתבע להשיב את ההלוואה, היתה יכולה לפנות ללשכת ההוצאה לפעול למימוש פסק הדין וגביית הכספים. העובדה שלא עשתה כן אומרת דרשני.

74. עוד הרבתה התובעת בטענות הנוגעות לחובת הנתבע לכאורה, להחריגה מהמשכנתא הרשומה על הבית. חובה נטענת זו אינה מתוקף ההסכם או התוספת ואינה מעניינתנו. מהסימוכין עולה שדרישה זו להורות לנתבע להחריגה מהמשכנתא עלתה על ידי התובעת פעמים רבות בפניי בית הדין הרבני, שאף נתן לנתבע הוראות מתאימות. ככל שאלה לא מולאו כטענת התובעת, הן אינן חלק מההתדיינות בהליך דנן.

75. הנתבע הרבה בטענות המייחסות לתובעת חיובים שונים מתוקף הסכם הממון. כך מתוקף סנקציה המנויה בסעיף 21, משום סירובה של התובעת להתגרש לכאורה. דרישה נוספת היא לחיוב התובעת בדמי שימוש בגין התקופה בה סירבה לצאת את הבית לכאורה. אין מקום לבירור טענות אלה, שגם הנתבע לא ייחס להן את החשיבות הראויה. הנתבע לא הגיש תביעה שעניינה פסיקת דמי שימוש, לא עמד על מקור



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

1 החיוב לשיטתו ועל הדרוש בירור במסגרת תביעה לדמי שימוש. כמו כן לא הגיש הנתבע תביעה כספית
2 נגד התובעת בעילה כלשהי, לרבות הוראות ההסכמים בין הצדדים. בהקשר זה מצא בית המשפט גם
3 לגופה של טענה שאין לראות את התובעת כמי שסירבה להתגרש, ואין להכיר בחבותה בסנקציה מתוקף
4 סעיף 21 להסכם הממון.

6 ראש התביעה לחיוב הנתבע בתשלום 100,000 ₪ נוספים כסנקציה

7 76. כזכור נקבע בתוספת ש"אם לא יעמוד הגבר בהוראה זו, תושת עליו סנקציה בסך 100,000 ₪".

9 77. הנתבע לא התגונן לגופה של דרישה זו. הגנתו היתה גורפת ולפיה בטלים חיוביו משום סירובה של התובעת
10 להתגרש ו/או לעזוב את הבית לכאורה. בית המשפט ביסס לאורכו של פסק הדין את הקביעה שגמירת
11 דעת הצדדים, בזיקה לתוספת היתה שלמה ושניהם התקשרו בה מרצונם החופשי. ההתחייבות שנטל על
12 עצמו הנתבע היתה ברורה. יחד עם זאת, לאחר שהפך בדבר, מוצא בית המשפט שיש לדחות ראש תביעה
13 זה.

15 78. בית המשפט קבע שעל הנתבע להשיב את ההלוואה, תוך דחיית טענותיו לתחולת סעיף 21 להסכם הממון,
16 בדבר סירוב התובעת להתגרש ולעזוב את הבית. מסד מרכזי להכרעה זו הוא הקביעה שאין לראות במעשי
17 ומחדלי התובעת משום מעשים המנוגדים להסכם הממון, שעה שבין הצדדים התקיימו הליכים הדדיים
18 במספר ערכאות והמחלוקות שרצו לפתחם היו כבדות משקל. כך נקבע שאין להחזיק את התובעת
19 בהתחייבותה לעזוב את הבית או להסכים לקבלת גט, בעת שהצדדים מנהלים מלחמת חורמה בעניין
20 האחריות ההורית ועניינים נוספים. בית המשפט מוצא שגם על הנתבע "ליהנות" מאותן קביעות והנחות
21 שעמדו בבסיס קבלת טענות התובעת.

23 79. אמנם נמצא שאין למנוע מן התובעת סעד על בסיס אי אישור התוספת כדין, בין היתר מתוקף עקרון תום
24 הלב, ויחד עם זאת, טענות הנתבע לגופה של התביעה היו לגיטימיות, ואין לומר שסירוב הנתבע לקיים
25 את הוראות התוספת היה משום גחמה. בפי הנתבע היתה טענה הראויה להתברר, לפיה הוראות הסכם
26 הממון פוטרות אותו מקיום חיוביו לפי התוספת. טענתו נדחתה, אך אין לראותו בנסיבת אלה כמי ש"לא
27 עמד" בהוראות התוספת ועליו לזאת ב"סנקציה".

29 80. עם פרוץ הסכסוך נדרש הנתבע להתגונן מפני תביעת התובעת להכרה בזכויותיה בביתו, על אף שהצדדים
30 הקפידו לשמור בהסכם הממון על הפרדה רכושית. גם לנתבע היה אינטרס לגיטימי לעמוד על זכויותיו,
31 לשיטתו, בנוגע לאחריות ההורית, מזונות הקטינים והתובעת וכיוצ"ב. כשם שמצב הלוחמה ההדדית
32 וחוסר הודאות עמד לזכות התובעת בתביעתה, כך עליו לעמוד לזכות הנתבע. בית המשפט מוצא אפוא
33 שיהיה זה מנוגד לצדק לראות את הנתבע כמי שנדרש לפעול להשבת הכספים תוך 6 חודשים, לא כל שכן,



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

בהינתן ניסוחה של התוספת, שאף היא לוקה במסוימות – "תוך 6 חודשים מעת הפרידה". בנסיבות העניין, וכשם שאמרנו, ההיגד "פרידה" יכול לסבול מספר מועדים וכמה פרשנויות.

81. מכל הטעמים האמורים, בית המשפט דוחה ראש תביעה זה.

ראש התביעה לתשלום שכר דירה

82. כזכור, סעיף 14 מורה שבעוד התובעת תעזוב את הבית "אם יופסק הקשר בין הצדדים", על הנתבע לשלם לידיה עלות שכר דירה למשך חודשיים (שני הצדדים ראו בהוראה זו חיוב ל-3 חודשים, בעוד שבהעתיקים של הסכם הממון שעל שולחנו של בית המשפט, מצוין "2 חודשים"). בית המשפט עסק לעיל בסעיף זה באריכות בהתייחס לשאלה האם היה על התובעת לעזוב את הבית "אם יופסק הקשר בין הצדדים", ומצא שהתשובה שלילית.

83. אך בהקשר זה מקבל בית המשפט את טענת הנתבע. ההוראה האמורה צופה נסיבות בהן התובעת תצא בהסכמה מהבית, תוך מילוי הוראות סעיף 14 והמועדים הנקובים בו. במקרה זה הסכים הנתבע לשאת לתקופה מוגבלת בעלות שכר דירה סביר. אלא שהתובעת עזבה את הבית בנסיבות אחרות לגמרי, ואף לשיטתה בנסיבות חיצוניות להסכם, ולאחר החלטות מטעם בית הדין הרבני ובית המשפט לנוער. אין לייחס לצדדים כוונה או לנתבע גמירת דעת לשאת בשכר דירה גם בנסיבות אלה.

84. התובעת לא ביססה עוד את טענתה ששכ"ד סביר לענייננו הוא בשיעור 5,000 ₪.

85. לפיכך דוחה בית המשפט גם ראש תביעה זה.

שערוך סכום ההלוואה

86. נפתח ונאמר שהתובעת לא ביססה את הסכום הנטען בשיעור 400,000 ₪, ולא סתרה או הכחישה את טענות הנתבע שהסכום שהועבר לידיה היה בשיעור 388,000 ₪. לפי התוספת, על הנתבע להשיב את סכום ההלוואה "משוערך" מבלי להוסיף. אין בידי בית המשפט לקבל את טענת התובעת לפיה כוונת הצדדים היתה לתוספת ריבית על הקרן. אין לכך סימן בלשון ההסכם, ויש להעניק לביטוי את הכוונה הפשוטה ממנו – שמירה על ערך הכסף. לאמור שעל הנתבע להשיב את סכום ההלוואה לפי ערכה הנכון של הקרן במועד התשלום. במילים אחרות, הקרן בתוספת הצמדה למדד המחירים לצרכן. התובעת לא העמידה צידוק לרצונה לייחס לצדדים הסכמה לתוספת של ריבית, או לחילופין הצמדה למדד אחר.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-10-55805 אלמונית נ' אלמוני - כספית

87. אשר למועד תחילת ההצמדה, מוצא בית המשפט שהמועד הראוי הוא מועד הגשת התביעה. התובעת לא
ביססה כל מועד אחר לתחילת מניין ההצמדה, או במילים אחרות, מתי חלה "עת הפרידה" לפי לשון
התוספת, ומתי תם מניין 6 חודשים "מעת הפרידה".
88. התובעת לא עמדה עוד על פניות אל הנתבע ודרישות להשבת ההלוואה שיש בהן לבסס מועד חישוב
המוקדם למועד הגשת התביעה.

סוף דבר

89. על בסיס כל הנקוב לעיל, נקבע כדלקמן:
א. תביעת התובעת מתקבלת, ובית המשפט מורה לנתבע לשלם לידי התובעת סכום של 388,000 ₪,
נושא הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן מיום הגשת התביעה ועד למועד פסק הדין (להלן –
"סכום החיוב").
ב. סכום החיוב ישולם לידי התובעת תוך 30 יום ממועד פסק הדין, וממועד זה יישא סכום החיוב הפרשי
הצמדה וריבית כדין, ממועד פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.
ג. הנתבע ישלם לתובעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 20,000 ₪, תוך 30 ימים מהיום, וממועד זה
יישא הסכום הפרשי הצמדה וריבית כדין, ממועד פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, א' שבט תשפ"ב, 03 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

אלה מירז, סגנית נשיא